

PÉCSI Dohánygyár

ÁRA:
2,30 Ft

XIX. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1992. JANUÁR

1992. január 1-jétől

Pécsi Dohánygyár Kft.

Az elmúlt két év során többször írtunk lapunkban arról, hogy egy adott időszakban milyen stádiumban vagyunk a Vállalati Tanács által elhatározott privatizáció folyamatában. E hosszú időszak alatt többször tűnt átmenetileg úgy, hogy közeledünk már a végleges megoldáshoz, de aztán mindig valami olyan körülmény jött közbe, ami rövidebb-hosszabb ideig akadályozta azt, hogy ebben a folyamatban lényeges előrelépés történjen.

A Vállalati Tanács 1991. november 25-én tartott ülésén döntött véglegesen abban a kérdésben, hogy az előterjesztett átalakulási terv és vagyonmérleg alapján alakuljon át a vállalat, és a külföldi partnerünk a már mindannyiunk által jól ismert B. A. T. legyen. A szükséges okmányokat ezután felterjesztettük az Állami Vagyonügynökséghez. Az Állami Vagyonügynökség Igazgatótanácsa végül 1991. december 11-én tartott ülésén hozta meg a végleges döntést a Pécsi Dohánygyár privatizációjával kapcsolatban.

A döntést annak megfelelően hozta meg az ÁVÜ Igazgatótanácsa, hogy szükségessé vált az állami vagyonrész kivonása. Ez a körülmény azonban egyúttal azt is jelentette, hogy egy nagyon rövid átmeneti időre az vállalatot az Állami Vagyonügynökség államigazgatási felügyelet alá vonta 1991. december 11-i hatállyal, majd ezután kivonta december 27-én az állami vagyonrészt, és ezt követően 1991. december 31-én aláírta a Pécsi Dohánygyár Kft. alapító társasági szerződését. Ez az első lépés összefügg a vagyonrész elvonásával.

Amikor a Pécsi Dohánygyár Kft. cégbejegyzése megtörténik — jelenleg a bejegyzés benyújtásához szükséges okmányok kidolgozásának munkái vannak folyamatban —, akkor a következő napon a B. A. T. kivásárolja az ÁVÜ részét, és az ÁVÜ helyére a már bejegyzett Pécsi Dohánygyár Kft.-be mint tulajdonos belép, ugyanakkor törzstőkeemelésre kerül sor a részéről. Ez a B. A. T. részéről beérkező tőke fog fedezetet nyújtani mindazokra a fejlesztésekre, amelyeknek tervei az elkövetkező évekre már körvonalazódtak.

Úgy gondolom, néhány dologról ezzel kapcsolatban nem árt, ha tudomásunk van. A Pécsi Dohánygyár Kft. a társasági szerződés alapján működését mint kft. 1992. január 1. napjával kezdte meg ténylegesen. Mindez természetesen jogilag akkor válik majd érvényessé, ha a cégbejegyzési bejegyzésről szóló végzés megkapjuk.

A Pécsi Dohánygyár Kft. első ügyvezetője eddigi igazgatónk, *Irimi Sándor*, akinek az ügy-

vezetői megbízatása 1992. december 31. napjáig szól. Ugyancsak szükséges talán néhány szót mondani az egyéb személyes kérdésekről. A társasági szerződés alapján 3 tagú Felügyelő Bizottságot hoztak létre, az első felügyelő bizottsági tagok a következők: *dr. Bárd Károly*, Budapest, Régi posta u. 14. sz. alatti lakos; *dr. Kisvári András*, Pécs, Megyeri u. 5. sz. alatti lakos és a dolgozók által választottan *Balogh Józsefné* (műszaki osztály), Pécs, Kilián Gy. u. 1/B sz. alatti lakos.

A Felügyelő Bizottság első tagjainak megbízatása 1992. december 31. napjáig tart.

A társaság első könyvvizsgálója: *dr. Orbán László*, Budapest, Róbert Károly krt. 12/B sz.

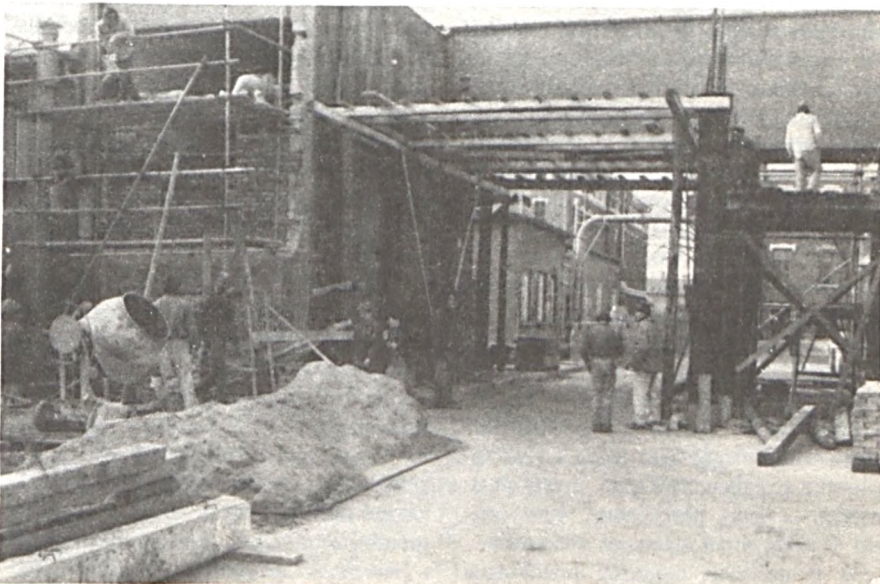
alatti lakos, könyvszakértő. A megbízatásának időtartama a felügyelő bizottsági tagokéval azonos.

Remélem, ez a konkrét hír mindannyiunk számára a hosszú időn át tartó bizonytalanság után megnyugtatóan hat, és ha most már minden jól megy, akkor úgy néz ki, hogy a második negyedévet már egész biztosan mint B. A. T.-Pécsi Dohánygyár Kft. tudjuk megkezdni.

Végezetül még annyit, hogy amikor a második lépcsőben a B. A. T. a társaságba belép, ugyanakkor kerül sor arra is, hogy a dolgozók a társaságban üzletrészt kapjanak, és akik majd erre jogosultak lesznek, ezáltal meghatározott tulajdoni arányban a társaság tulajdonosi körébe lépnek. Ezt a kérdést egy olyan belső szabályzat fogja majd eldönteni, amiről nekünk — kizárólag nekünk —, a dolgozóknak kell dönteni. Ennek a szabályzatnak a munkahelyenkénti ismertetése, a vélemények összegyűjtése rövidesen megkezdődik.

S. E.

Épül az átjáróhíd

Jó ütemben épül az átjáróhíd gyárunkban. A bővítése után irodahelyiségek, a technológia dolgozóinak dohányzó- és pihenőhelye lesz itt. Fotó: Szedeli György

A Kollektív Szerződés juttatásai

Tájékoztatjuk dolgozóinkat az 1992. január 1-jén életbelépő új Kollektív Szerződés egyes juttatásairól: törzsgárdaszabályzat, Pécsi Dohánygyárért kitüntetés feltételeiről, év végi részesedés.

TÖRZSGÁRDA

A dohánygyár dolgozóinak a munkahelyhez való hűség elismeréseként a dohánygyárnál eltöltött évek alapján törzsgárdajutalom jár.

A törzsgárdatagság feltételei

Törzsgárdataggá válik minden dolgozó, kizárólag a dohánygyárnál eltöltött évek figyelembevételével, ha egyéb kizáró ok nem áll fenn. A dohánygyárnál eltöltött éveknek számít a dohányiparban töltött

előző munkaviszony is, amennyiben a dolgozó áthelyezéssel került a dohánygyárba. Törzsgárdajutalom abban az évben jár, amikor a dolgozó a megfelelő törzsgárdafokozatot eléri. A jutalom kifizetése december 15. és 30. napja között történik.

A jutalomra jogosultak jegyzékét a munkaügy állítja össze, ez a jegyzék tartalmazza az eltöltött évek alapján a törzsgárdafokozatot és az ehhez fűződő jutalom összegét. A jegyzéket a gyár szervezeti egységeinél november 15–30-ig ki kell függeszteni.

A jegyzéken feltüntetett adatokat mindenki megtekintheti.

(Folytatás a 3. oldalon)

Változások a tűzvédelemben II.

A múlt év második felében elkezdett cikksorozatunk második részét tesszük ezúttal közzé. Az elsőben országos változásokról számoltunk be — most a gyári közeljövőbe próbálunk bepillantani.

A helyi tűzvédelmi változásokat két dolog determinálja. Az egyik az, hogy az Önkormányzati Hivatásos Tűzoltóság státusa módosul. Megváltozik, részben „szolgáltatás jellegűvé” válik, ami a jövőben anyagi, pénzügyi formában is testet ölt. A másik a bekövetkezett tulajdonosváltás; új, sok esetben a jelenlegi állapotnál szigorúbb és természetesen költségesebb megoldásokat alkalmaz az egész gyárban.

Ezek után — a teljesség igénye nélkül — nézzünk egy-két jellemző változást. E változások alapját az angol szakemberek 1991. április-májusi, valamint év végi felmérései körvonalazták. Lényegük, hogy biztonságos termelési és raktározási feltételek kialakítására kerüljön sor a gyárban. E cél elérése érdekében beruházások sora indul be rövidesen. Ilyen pl. a tűzvíz-hálózat gerincvezetékének továbbépítése — bekapcsolva ezzel a többi épületet is a védelembe. (Eleddig csak a termelési épület két szintjén van tűzcsaphálózat.) Ugyanakkor felmerül mindjárt a kérdés is: vajon jó megoldás-e adott esetben a raktárak vízzel való oltása? Nem lenne-e szerencsésebb más oltóanyag alkalmazása? Technikailag megoldható lenne a tűzcsaphálózatra telepített habképző anyag alkalmazása — mely csökkentené adott esetben az oltás során keletkező vízkárokat.

A termelésben dolgozók biztonságos kimenekítésére a főépület két szélén — a műemlék jelleghez igazodó — lépcsőházakat építenek. A szállítószalagok egyik

épületből a másikba való átmeneténél tűzgátló reteszeléssel létesítenek az esetleges tűz tova terjedésének megakadályozására. A technológiában füst- és gázérzékelők számai készülnek kiépíteni a biztonság fokozására.

Legalább ilyen volumenű beruházás lesz a biztonságos tárolóhelyek kialakítása is. E program megvalósítása az angol B. A. T.-irányelvek alapján történik. Az éghető, valamint a robbanásveszélyes anyagok tárolási előírásai építmények sorának szabványosított megvalósítását feltételezik. A jelenlegi hagyományos alap- és kész-áruraktározás is átszervezésre kerül.

A fentiekből is látható, hogy a biztonság fokozása a jövőben minden területen előtérbe kerül. Nem azért, mintha ez eddig elhanyagolt terület lett volna, hanem azért, mert ebben is el kell érünk a nyugat-európai szintet.

Összességében elmondható, hogy a biztonságtechnikai átvilágítás jegyzőkönyvei rendelkezésünkre állnak. A Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság szakembereivel az előírásokat egyeztetjük a magyar szabványokkal. Ezt követően már „csupán” pénz kérdése lesz mindezek megvalósítása. Az angol szakemberek egyhangzó állítása szerint ezen a területen spórolni nem szabad. Amennyiben minden a terveknek megfelelően alakul, akkor 1992–93. év fordulóján kezd láthatóvá válni e biztonságtechnikai program megvalósítása.

G. S.

A KÜLSŐ CSOMAGOLÁSSAL KEZDŐDİK

Termékmódosítás előtt

A termékekben végbemenő módosítás a külső csomagolással fog kezdődni. Természetes, az első és legfontosabb a dohánygyár nevére utaló felirat lecserélése. A szabványelírás szerint kötelező feltüntetni minden terméken a gyártó cég nevét, így ennek értelmében a közös vállalat által közeljövőben felvetődő név és az ehhez készített emblémának kell a csomagokon megjelenni. Ezzel egyidőben a korszerű pénztárgépekhez tartozó vonalkódjel leolvasásához is alkalmassá fogjuk tenni. Vagyis a Sopianae cigarettacsomagon is. A jelenleg használt csomagolócímkék nem tetszetősök, elsősorban az anyag gyenge minősége miatt. Hogy miért használtuk mégis mindeddig ezt a papírt? Egyszerű a magyarázat: olcsósága miatt. A régi dolgozók, valamint a régi Sopianae cigarettát szívók emlékezetében ott él még a fényes címkébe csomagolt és fóliázott Sopianae. Rövidesen ismét találkozni fogunk egy szebb kinézetű, jobb papírból készült csomagolócímkével.

1992-ben a pécsi gyáron kívül még az egri dohánygyárban gyártanak Sopianae cigarettát, de már megváltozott szerződés szerint és bér munkában. Azt tudjuk, hogy a bér munkaszerződés azt vonja magával, hogy a két gyárban gyártott termékek teljesen azonosnak kell lenni. Ennek megfelelően az anyagok legnagyobb részét a pécsi gyár fogja rendelni és szállítani Egerbe.

Egyszerűbb lesz ez így? Nem valószínű, hiszen az anyag- és áruforgalmi osztálynak a feladata megnő. Ám az egységes arculat és a fogyasztók ítélete a legfontosabb. Ezután megszűnik a megkülönböztetés, amely így hangzott a vevő részéről: „Kérek egy Sofit, de pécsi legyen.”

Hozzá kell tenni, hogy az eddigi arany színű belső fólia helyett (mely változott az ezüsttől a bronzig) ezüst színű alufóliát fogunk használni. A mandzsetta is egységes lesz, hamarosan el fogjuk felejteni a „fehér szegélyű” mandzsetta Sopianae-t. A külsőleg így szebbé tett cigarettához nyilvánvalón hozzátartozik a jó minőség. A minőség javulását pedig senki ne a MEO-tól várja, hiszen a „jó minőséget” bele kell átvártni egy termékbe.

Pécsi Dohánygyár

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Felelős szerkesztő:

dr. Simonné dr. Bernáth Erika

Kiadja az AS-B Kft. Baranya Megyei Irodája

Felelős kiadó: az irodavezető.

Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Készült a Temporg Kisszövetkezet nyomdájában

Felelős vezető: dr. Kállai Sándor

A baleseti helyzetről

Az elmúlt év folyamán a vállalat baleseti mutatói az előző évihez képest javulást mutatnak. Az üzemi és úti balesetek száma is csökkent, ebből adódóan a kiesett munkanapok száma is kedvezően alakult. A balesetek súlyossága (kiesett munkanap osztva a balesetek számával) viszont növekedett, 22,2 napról 28,5 napra. Az év folyamán két hosszabb ideig tartó felgyógyulással járó sérülés történt. Az egyik egy porcleválásos lábsérülés, illetve egy ujjtörés, a térsérülés 76, az ujjtörés 50 táppénzes napot okozott.

Az üzemi balesetek sérülés szerinti megoszlásban: 4 láb- és 4 kézsérülés történt. A kézsérülések bekövetkezése mind a négy esetben szabálytalan munkavégzésből adódott. A balesetet elszenvedők egyik esetben sem állították le a gépet és így akarták a felmerült hiányosságot megszüntetni, illetve a gép kiszolgálását elvégezni.

A lábsérülésekből három baleset a sérült fegyelméletlenségéből, illetve előírásellenes munkavégzésből fakadt. A múlt év legtöbb munkanap kiesését okozó balesetnél a dolgozó véltlen volt, a baleset oka a környezet megváltozásából következett be. Éjszakai kidós eső folyamán a virágágyásról nagy mennyiségű iszapot hordott a járdára az esővíz és ezen csúszott el a sérült a hajnali órákban, ellenőrző körútja során.

A negyedik lábsérülés bekövetkezéséért nem az elszenvedő volt a felelős, hanem munkatársa figyelmen kívül hagyása, illetve a balesetet okozó géprész műszaki állapota okolható. A balesetek nagy száma körültekintő munkavégzéssel elkerülhető lett volna, mint a balesetek kivizsgálásából kiderült.

A múlt év során egy sérülést nem fogadtunk el üzemi balesetnek. A késvé bejelentett sérülésről a kivizsgálás során a vizsgáló bizottság megállapította, hogy a sérült valótlant állít a baleset időpontjáról. Megállapítható volt, hogy sérülése nem munkaidőben és nem a vállalat területén történt.

Az idei évre vonatkozóan kérem a dolgozókat a körültekintő, szabály szerinti munkavégzésre. Az ártalomnak megfelelő védőeszköz használata fokozottan ellenőrizve lesz az elkövetkezőkben, és saját testi épsége érdekében mindenki tartsa be a használatra szülő szabályokat.

Kérek mindenkit, ha dolgozótársaik közül valaki nem használt hallásvédő eszközt, védőszemüveget, akkor a védőeszköz használatára figyelmeztessék.

Ez alkalommal kérek mindenkit, hogy esetleges sérüléseket, baleseteket bekövetkezésükkor a kivizsgálás érdekében munkahelyi vezetőjüknek haladéktalanul jelentsék.

Szedeli György

A kollektív szerződés juttatásai

(Folytatás a 2. oldalról)

Amennyiben valamely dolgozó számára a feltüntetett adatok sérelmesek, úgy a dolgozót felszólamlási jog illeti meg a kifüggesztést követő 15 napon belül. A felszólamlásra a dolgozó a választ írásban kapja meg, a felszólamlás beérkezését követő 15 napon belül.

A törzsgárdatagság fokozatai, illetve a hozzá fűződő jutalmak az alábbiak:

10 év betöltése esetén 10 000 Ft

15 év betöltése esetén 15 000 Ft

20 év betöltése esetén 20 000 Ft

25 év betöltése esetén 25 000 Ft

30 és minden további

5 év betöltése esetén 30 000 Ft

Az a dolgozó, aki legalább 15 éve áll a dohánygyárral munkaviszonyban, nyugdíjazás esetén a nyugdíjazás évéhez közelebb eső fokozat 100%-os kifizetésére jogosult.

A törzsgárdajutalom kifizetésére vonatkozó korlátozások:

— a tárgyévben igazolatlan mulasztása volt,

— a tárgyévben fegyelmi büntetést kapott,

— a tárgyévben statisztikai állományban nem szerepel.

Ilyenkor a jutalom kifizetésére a következő évben, illetve a kizáró ok megszűnését követő évben kerül sor. Azoknak a dolgozóknak, akiknek a munkaviszonya a fokozat betöltésének évében, illetve a kifizetés évében megszűnik, jutalom nem fizethető.

PÉCSI DOHÁNYGYÁRÉRT KITÜNTETÉS

Pécsi Dohánygyárért kitüntetésben az a dolgozó részesülhet, aki huzamosabb időn keresztül az átlagosnál magasabb teljesítményt nyújt és példamutató magatartást tanúsít, valamint aki a munkahelyi kollektíva összetartásán munkálkodik, vagy valamely cselekedetével a gyár jó hírnevét lényegesen növelte.

A Pécsi Dohánygyárért kitüntetésre a közvetlen munkahelyi vezetők tesznek javaslatot az igazgatónak írásban, melynek a felterjesztés indokait is tartalmazni kell. Az igazgató az odaítélésről 15 napon be-

lül dönt azzal, hogy ebben az elismerésben évente legfeljebb a mindenkori statisztikai állományi létszám 1%-a részesülhet.

A Pécsi Dohánygyárért kitüntetés pénz- és tárgyjutalomból áll. A pénzjutalom összege a legmagasabb tőzsgárdafokozattal járó elismerés mindenkori összegével egyezik meg. A tárgyjutalomból ki kell tenni, hogy ki és mikor kapta a kitüntetést (egyedileg készített tárgy). Ünpélyes keretek közötti átadása minden év április 12-én, emlékezve ezzel, hogy a Pécsi Dohánygyár 1912. április 12-én kezdte meg a termelést.

ÉV VÉGI RÉSZESEDÉS

Az év végi részesedés összege az 1991. évi adózott eredmény 4,5%-a. Felosztása kizárólag bérarányosan történik. A dolgozó bérarányos év végi részesedésének alapját a tárgyévben (január 1-jétől december 31-ig) a bérköltség terhére kifizetett díjazások képezik, kivéve az újítási díjat.

Év végi részesedésre azok jogosultak, akik a mérleg hivatalos elfogadásának időpontjáig a dohánygyárral munkaviszonyban állnak.

Kivételt képeznek ez alól, akik:

— tárgyévben, illetve a mérleg elfogadásának időpontjáig nyugdíjba vonulnak,
— a tárgyévben, illetve a mérleg elfogadásának napjáig elhaláloznak,
— akinek az adott év végétől a mérlegelfogadás napjáig terjedő időszakban a vállalat részéről történő rendes felmondással szűnik meg a munkaviszonya.

Az év végi részesedésre nem jogosult, aki:

— tárgyévben fegyelmi büntetés hatálya alatt állt,

— tárgyévben igazolatlan mulasztása volt.

Az év végi részesedést a mérleg hivatalos elfogadásától számított 1 hónapon belül kell kifizetni, ha annak összege legalább a bruttó 500,- Ft-ot eléri. Az év végi részesedésre vonatkozó szabályozás a munkavállalói tulajdonosi program elfogadásával minden külön intézkedés nélkül hatályát veszti.

Dr. Tóth Zsuzsa

1991. évi balesetek osztályonkénti megosztásban

Osztály	Üzemi balesetek		Úti balesetek	
	száma	táppénzes nap	száma	táppénzes nap
Előkészítés	1	24	—	—
Gyártás	1	50	—	—
Csomagolás	2	17	1	6
Filter	2	77	—	—
Rendészet	1	76	—	—
Fiataikorú	1	24	—	—
Gondnokság	—	—	2	44
Összesen	8	228	3	51

Az alapanyag és a gyártmányaink minőségéről

Az 1991-es év kiváló eredménnyel zárult a vállalati működés igen sok területén, s hogy a termékminőség tekintetében valamivel alacsonyabb szintet értünk el — jöllehet, a kiváló minőségi kategóriában — az előző évhez viszonyítva, arra a magyarázatot leginkább az éves dohányellátottság folyamatos mennyiségi és minőségi-alakulása adja meg. Az ezen a téren eluralkodott állapot megnehezítette a termelés programozását, irányítását, magát a termelést folyamatában, kontrollálásában. Egy-két adat ennek bizonyítékaként az ellenőrzés oldaláról.

1991. évben a beérkezett hazai dohányszállítmányok közül 25 tételt, összesen 123,6 tonna dohány minőségét kifogásoltuk különböző jogcímenek, mint nem megfelelő frakcióösszetétel, osztályszerűtlenség, zöldes levélrészek, a kocsányanyag magas levéllemez-tartalma. Meglepően magas volt a penészes anyagot tartalmazó csomagolási egységek előfordulása. Ez leginkább a 200 kg-os kiszerezésű kartonos csomagolás esetén jelentkezett. A minőségi reklamációk összesenében vállalatunk számára 1,4 millió Ft engedménnyel zárultak. Sajnos ennél jóval több volt a felmerülő kárunk, melyet az év folyamán rendszeresen végzett cigarettatömegellenőrzések is jeleztek. Íme az összehasonlítás e téren az előző évhez viszonyítva:

Gyártmányok	10 db cigarettá dohánytömege, gramm	
	1991. év	1990. év
Sopianae	78,1	75,6
Sopianae 100	92,7	91,4

Az évben legyártott 7,6 milliárd összes cigarettá közül — ha csak a vágatbetöltést vesszük figyelembe, az előállítás folyamatában — a 6,9

milliárd Sopianae cigarettánál a 3,3%-os, 177,2 millió Sopianae 100 cigarettánál az 1,4%-os többlet-vágatbetöltés igen nagy értéket képvisel. Ezzel csak egy mutatót emeltünk ki a sok közül. Ezek előrebocsátása mellett tekintsük át a gyártmányok éves minőségmutatóját, a bázishoz való viszonyításban:

Gyártmányok	Minőségmutatók	
	1991. év	1990. év
Sopianae	3,87	3,91
Sopianae 17	3,80	3,91
Mentolos Sopianae	3,85	3,90
Mentolos Sopianae 17	3,86	3,80
Sopianae Junior	3,91	3,96
Sopianae Lady	3,93	3,96
Sopianae 100	3,85	3,88
Sopianae Nívó 100	3,88	3,87
Nádor 100	3,86	3,90
Mentolos Sopianae		
Nívó box	3,84	—
HB box	3,94	3,96
Összesen	3,87	3,91

Láthatóan fő termékünk minősége 0,04-dal alacsonyabb, s ez köszön vissza leginkább az összesített minőségmutatóban is. Ez a kismértékű minőségcsökkenés az érzékszervi, az égőképességi, a nedvességi és külső tulajdonsági részmutatók 0,01–0,01-os csökkenéséből adódik. Hozzájárul ugyan ehhez még a kisgyártmányok alacsonyabb minőségmutatója, melyet hasonlóképpen a fenti tényezők idéztek elő.

Ezek után lássuk azokat a mutatókat, melyek ösztönzőrendszerünkben mérik az üzemrészekénti minőségeltjesítéseket:

Elő-készítés	Filtergyártás		Cigaretta	
	krepp.	rúdgy.	gyárt.	csom.
I. m. 105,2	116,6	122,7	123,6	111,7
II. m. 104,7	116,2	121,9	123,6	111,1

Egyenletesen kitartó, figyelmes, fegyelmezett éves munkáról tanúskodnak a fenti mutatók.

A következőkben tájékozódhatunk afelől, hogy az 1990. évi magas nikotintartalmú dohányok feldolgozása mellett, mennyire biztosították gyártmányaink az egészségvédő hatást. Íme a gyártmányok főfüstjének nikotin-, kátrány- és szénmonoxid-tartalma:

Gyártmányok	Füst-nikotin	Kátrány	CO
Sopianae	1,1	19,8	17,9
Sopianae 17	1,1	18,8	17,7
Mentolos Sopianae	0,9	18,5	17,4
Mentolos Sopianae 17	0,9	15,5	14,9
Sopianae Junior	0,7	12,4	11,5
Sopianae Lady	0,8	13,0	13,8
Sopianae 100	0,9	14,1	15,1
Sopianae Nívó 100	0,6	10,1	12,6
Nádor 100	0,7	12,0	14,1
HB box	1,1	16,2	15,2
Mentolos Sopianae			
Nívó box	0,5	9,0	10,7

Az ismertetett adatok átfogó képet nyújtanak gyártmányaink éves minőségéről.

Dr. Kiss Elemérné

Új munkatársaink

Blaskó József

Blaskó József, dr. Komlói László, Stengl Attila január 1-jétől vállalatunk új munkatársai. A régi hagyományoknak megfelelően minden hónapban bemutatunk közülük valakit azért, hogy megismerkedjünk velük és azzal a munkával, amivel foglalkoznak. A sort Blaskó Józseffel kezdjük.

— A JPTE Tanárképző Karán az angol tantervben dolgoztál mint tanársegéd. Miért cserélted fel a tudományos pályát egy ilyen, látszatra a szakmától távolos munkakörre?

— A választásom tudatos volt, hiszen mint tolmács, már régóta részese vagyok a vállalat átalakulási folyamatainak. Sok kollégával megismerkedtem, körvonalazni tudtam azokat a feladatokat, amelyek megvalósításában részt tudok venni. Az egyetemen sajnos nem sikerült az elképzeléseimet megvalósítanom, elsősorban vezetési gondok nehezítik az ott dolgozók munkáját, így elfogadtam ezt a lehetőséget, amelyet a dohánygyár felkínált. Természetesen tudományos munkámról sem mondtam le, jelenleg készülök a doktori vizsgámra. Másodállásban néhány órát is

tudok adni az egyetemen, így nem kellett drasztikusan elszakadnom az eredeti hivatásomtól.

— Sokunkat érdekel, mivel fogsz nálunk foglalkozni, kérlek, mondj erről néhány szót.

— Azt hiszem, az elkövetkező két-három évben én is, de a vállalatnak minden dolgozója, egy nagyon érdekes, izgalmas folyamatnak lesz részese. Azáltal, hogy egy ilyen átalakulás megtörtént, számos, a mi életünkben korábban ismeretlen probléma fog megjelenni. A nyugati közgazdasági-jogi szemléletmód találkozik a keleti-vel, amely túl a nyelvi nehézségeken, rengeteg kommunikációs problémát is felszínre fog hozni. Az információs osztály

— melynek irányítása lesz a feladatom — fogja megszervezni, segíteni a kétnyelvű munkát, áthidalni a kommunikációs nehézségeket. Az érthetőség kedvéért talán mondanék egy egyszerű példát: a levelek megírása, megfogalmazása, az iktatás, a titkárság munkájának tartalma más lesz, mindenképpen illeszkednie kell az angol elvárásokhoz, az európai „szabványhoz”. Ezen a területen nemcsak én fogok egyedül dolgozni, szükségessé válik idegen nyelvtudással rendelkező, intelligens, rugalmas szakembereket is alkalmazni. A feladatokat most csak körülhatárolni lehet, hiszen nagyrészt az élet fogja azokat produkálni, hosszabb távon fog tisztázódni ennek a területnek a létjogosultsága. A sokrétű, nem várt feladatok egyébként mindenkit érinteni fognak, mindenkitől más magatartást, szemléletet, hozzáállást kívánnak meg, ezt a nehéz átmenetet szeretnénk mi megkönnyíteni.

— Fiatal vagy, gondolom, hasonló gondjaid, örömeid lehetnek, mint a korosztályodnak. Valószínű, nemcsak a munka tölti ki az életedet. Kevés szabadidődöt mivel szoktad eltölteni?

— Igaz, ami igaz, a 24 órából nagyon kevés marad szórakozásra, de nem panaszkodhatom. Szeretem a vizet, a vízi sportokat, a baráti társaságot.

— Kívánjuk, hogy érezd jól magad ennél a vállalatnál, sikerüljön mielőbb beilleszkedned és megvalósítanod céljaidat! Sigora Irma

London, B. A. T., köd

Egyszer, még november közepe táján a B. A. T.-től szóltak, hogy még decemberben ki kell utaznom Southamptonba. Aztán egy ideig nem történt szinte semmi utalás az útra, amikor is december elején megtudtam, hogy a következő héten már kell utaznom. Dolgoztam tovább, s közben gyakoroltam az angolt, mert az is kiderült, hogy teljesen egyedül leszek ott kint, magyarként. Egy kicsit szorongtam, hogy mi lesz, meg tudom-e majd érteni magam, illetve én megértem-e őket...

A „szoktatás” már a repülőgépen elkezdődött, mert a British Airways járatán a magyar nyelv használata nem túl gyakori. Füleltem, hallgattam és szorongtam... Az első igazi találkozásom az angol beszéddel a londoni repülőtéren volt (Heathrow). Az országba való beléptetésnél két kategória van: közös piaci országból, illetve nem közös piaci országból érkezett-e az illető. Én is beálltam a megfelelő pulthoz, ahol magyar útlevelemet meglátva, kikérdeztek: honnan jöttem, hova megyek, mikor megyek vissza, van-e vissza repülőjegyem, van-e pénzem és mennyi, mit fogok kint csinálni stb. Ez elég szokatlan volt számomra. Maga a repülőtér méltán híres. Szép, rendezett és óriási (Európában a legnagyobb). Én pedig ott álltam Londonban egyedül a csomagjaimmal. A repülőtérről földalattival mentem a Picadilly Circus-ig, ahonnan taxival akartam továbbmenni. Itt találkoztam össze először a jobb-bal oldal dilemmájával. Ugyanis automatikusan elindultam a szokott irányba, és így a sofőr nem értette, hogy miért akarok a helyére ülni! Érdekes a londoni taxi. A filmekből ismertem mindig fekete és régimódi. A vezetőülést egy — csak a sofőr által kezelhető — elhúzható ablakú fülke/fal választja el az utastértől. A csomagot előre, balra teszik.

Délután érkeztem Londonba, és bár egyedül voltam, nagyon érdekelt a város, a környék. Dilemmáztam, hogy vajon egy ekkora városban sötétedés után mászkálhat-e egy nő egyedül. Hát ezen a környéken mászkálhat, és mászkálnak is. A Picadilly Circus környéke London szíve. Itt mindig sokan vannak, híres találkozóhelye a fiataloknak, és a térből nyílik nagyon sok híres utca, ahol elegánsabbnál elegánsabb üzletek, bankok, irodák, klubok, lakások találhatóak. Innen nyílik például az az utca, ahol a

Webber- (Jesus Christ, Macskák, Operaház fantomja) darabokat bemutató színház van. Szerettem volna megnézni egy Webber-musicalt, de sajnos jegyet ott nem lehet kapni csak úgy. A pénztáros mondott egy közel egy hónappal későbbi időt, amikor már tudott is volna jegyet adni. A Picadilly fölött található a híres Soho, ahova azért nem mertem bemenni: nappal is csak egészen a határáig jutottam el és onnan „leskelődtem”. Láttam is furcsa alakokat...

A megérkezés napját követően még volt egy napom Londonban, így másnap elindultam megismerni a várost. A szálloda közelében volt a híres Pall Mall utca, ennek a nevéből származik a cigaretta is. Ültem a híres londoni emeletes buszon, láttam a királyi gárda őrségváltását a Buckingham palotánál, hallottam és láttam a híres Big Bent és a Parlament épületét, a Tower, a Westminster apátságot, az Új Scotland Yard épületét és még nagyon sok mindent. Elmentem a Mme Tussaud Panoptikumába, ahol nagyon érdekes volt látni a sok világhíresség viaszmását. Ezek a figurák természetes környezetbe voltak elhelyezve és igen élethűek voltak. Sokszor nem is tudtam, hogy ki az élő és ki a figura. Döbbenetes volt a sok híres mai politikus között sétálni. Végig olyan érzésem volt, hogy most életre kelnek és odajönnek hozzám. A Panoptikumnak van egy a régi Londont (hasonló, mint a Dickens-regényekben) bemutató része is. Itt még a csatornák bűze is benne volt a levegőben... Megnéztem a Nemzeti Galériát, ahova úgy lehetett bemenni, hogy a csomagot le kellett adni, és utána egy fegyveres őr detektortal átvizsgált. Ezt akkor nem értettem, hogy miért szükséges, de a látogatásomat követő hétvégén itt robbantott — szerencsére sérülés nélkül — az IRA.

Southamptonból sajnos nem túl sokat láttam. Ott egész napos, nagyon kemény és precízen beosztott munka volt. Minden estére nagyon el is fáradtam, hiszen egész nap csak angol beszédet hallottam, s át kellett váltani az én gondolkodásomat is az angolra. Southamptonban van a B. A. T. Technológiai és Kutató Központja, valamint a dohánygyár, mely csak exportra termel. Az ott látottak, hallottak igen hasznosak voltak, képet adtak a B. A. T.-ről, a gondolkodásukról, az úgynevezett B. A. T. stílusból. Minden teljesen kidolgozott, nagyon fontosak számukra az úgynevezett apró részletek. Mindenki kristálytisztán tudja a saját feladatát és tudja, hogy milyen fontos a munkája. Viszont, ami nem tartozik valakinek a feladatkörébe, arról még csak nem is beszélnek. Mindenben látszott, hogy nagyon átgondolt, megszervezett. Nagyon nagy élményt jelentett ez a stílus a számomra. Az ott dolgozók mindegyike igen nagy figyelemmel és szeretettel fogadott és várt. Érdeklődtek a mi gyárunkról és nagyon sokat a változó Magyarországról.

Angliai tartózkodásom alatt két dolgra voltam nagyon kíváncsi: a híres angol puddingra és a ködre. A pudding igen nagy meglepetést okozott, ugyanis azt hittem, hogy az egy krémféle. De nem...! Az egy többféle aszalt gyümölcsöt tartalmazó, viszonylag nehéz sütemény. A ködöt pedig egész ott-tartózkodásom alatt csak vártam. Amikor pedig „összeakadtunk”, már nem is örültem annyira. Ugyanis az elutazásom napján volt igazi köd London felett. Nagyon sok járatot nem is tudtak elindítani. A budapesti járat is közel 100 perccel később indult. De legalább indították. Nagyon jó érzés volt hazajönni, és újból magyarul beszélni, magyart hallani.

Az új munkaruhákról

Korábbi számunkban olvashattak arról, hogy a konfekcióüzemben megkezdődtek dolgozóink részére a munkaruhák varrását. A termelésben történt előzetes felmérés, méretvétel után mindenki kiválasztotta korának, alkatának megfelelően, az ajánlott modellek közül melyik felel meg legjobban az ízlésének.

Csupán emlékeztetőül szeretném elmondani, hogy női dolgozóinknak mustársárga színű, míg férfidolgozóink részére rozsdabarna munkaruhákat készítünk. A felmérés során az ábrán látható három modellt választották legelőnyben a hölgyek közül.

A 4041-es számú rövid raglánujjas, elől egysoros gombolással, három rátett zsebbel, megkötős övvel.

A 4035-ös ejtett vállú, ujjatlan, kerek nyakú, hátul két gombbal záródó, három rátett zsebbel. A vízszintes és függőleges irányban levő szabásvonalak elütő színű paszpallal díszítettek (a mustársárga rozsdabarnával).

A 4049-es szintén ejtett vállú, ujjatlan, elől egysoros gombolású. Felül egy rátett zseb bal oldalon, míg lent két egypaszpolos benyúlós zseb. Derékvonalon megkötős öv.

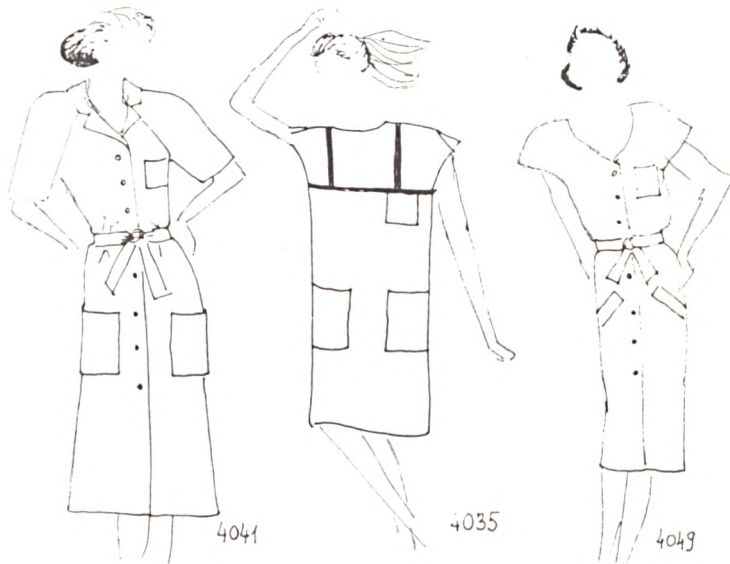
Az utóbbi két modellnél a könnyebb mozgást segíti a vállrészen a rövid slice kialakítása.

A modellek kevert szálás anyagból — 50% pamut és 50% polieszter — készülnek. A mosásuk 60°C-on automata, illetve hagyományos mosógépben egyaránt történhet. Centrifugálni lehet. Az erős csavarást mellőzzük, így megkönnyítjük a vasalást. Ha centrifugálás után enyhén kihúzógatjuk, megkönnyítjük vele a vasalást. A köpenyek vasalása félszárazon vagy szárazon történhet 150°C-os hőmérsékleten — a vasaló „**” jelénél.

A termelés részére a munkaruhák gyártása most van folyamatban. A filtergyártás női dolgozóik készülnek el először, a többi részleg folyamatosan történik.

A tmk dolgozóik közül mindenkinek a munkaruhája elkészült, szinte mindenki fel is vette azokat. Harminckét nagyság közül választhattak a dolgozók, így mindenki megtalálhatta a számára legkényelmesebb nagyságot. A piros színű 100% pamutból készült kétrészes munkaruhák mellé fekete 100% pamutból készült pólót kaptak dolgozóink. Az anyag előrcavatott, így a mosás során minimális a méretszugorodás. (1–2%, ami annyit jelent, hogy 1 méter hosszú anyag 1–2 cm-t mehet össze.)

A rendszetthez tartozó dolgozók szintén megkapták a munkaruhájukat. A nők világoskék köpenyt, míg a férfiak közép-kékét. A női köpenyek ugyanolyan össze-

tétel anyagból készültek, mint a termelés női dolgozóiké — 50% pamut és 50% polieszter —, míg a férfiak köpenyei 100% pamutból. A pamutból készült középkék férfiköpenyek nem előrcavatottak, az első mosásnál kissé összemennek, és előfordulhat, hogy engedik a színüket (a mosóportól függ ennek a mértéke. Szintetikus mosópor használatánál ez kisebb mértékű). A vasalásuk több gondosságot igényel. Megkönnyíti a vasalást, ha kissé nedvesen, még a teljes megszáradás előtt vasaljuk 170–190°C-os vasalóval — a vasaló „***” jelénél.

A portaszolgáltatnál dolgozó kísérők egyedi tervezésű munkaruhát kapnak.

Színben nem tér el a többi rendszeti dolgozóiké — világoskék középkék díszítéssel —, a fiatal lányok korához és alakjához igazodva háromrészes együttes (felső-rész-nadrágszoknya-hosszú nadrág).

A minőségellenőrzési osztály, a labor és a konfekcióüzem dolgozóik már viselik az új munkaruhájukat, míg a többiek részére most készülnek. A fehér színű köpenyek összetétele megegyezik a termelésével — 50% pamut és 50% polieszter — és a kezelése is azonos az ott leírtakkal. A fehér színű anyag klórozható, illetve fehérítőt tartalmazó mosóporral mosható.

Hordós Ágnes

Fodrok készítése

Lánykaruhákon divatos a fodor alkalmazása. A ruhák és szoknyák leggyakrabban saját anyagukból, de gyakran más, mintás vagy uni fodorral díszítettek (például kockás pöttyössel vagy virágmintás csíkkal és kockással stb.). Nemcsak vékony, könnyű anyagokból, hanem barhendből és szövetből is divatos a fodros lánykaruha. A kislányok karton és zefir nyári ruháit húzott madeirafodorral is díszíthetjük. A legegyszerűbb fodor szálegyenesből készül, a legszebb pedig ferdén szabottból. A szálegyenesből szabottat dúsan ráncolva varrjuk a sima szélhez, legalább kétszer olyan hosszúra kell tehát szabnunk, mint amihez hozzádolgozunk. Munkánkat megkönnyíti, ha behúzás előtt négy részre osztottan (pl. a szoknya alján) jelzéseket teszünk a szoknya aljára és a fodorra. Ha a jelzések behúzás után találkoznak, a ráncok elosztása egyenletes lesz.

A ferdén szabott pántból elég, ha másfél-szeres hosszát számolunk. Elkészítése — főleg a szabása — nehezebb, de sokkal szebb lesz,

mint a szálegyenesből szabott. Mindkét esetben kézzel vagy géppel kétsorosan húzzuk, a fodor esése így egyenletesebb, szebb lesz.

A KÖRFODOR akkor a legszebb, ha teljes körből, vagyis egy darabból szabott. Ha nagyobb darabot szabunk vagy az anyag kevés, akkor egymáshoz illesztett fél vagy negyed körívekből illesztetjük össze a megfelelő darabot. A körfodor szabásánál ügyelni kell arra, hogy a körívekből belső, illetve külső sugara azonos hosszúságú legyen. A darabokat ezután a kívánt hosszúságúra összetoldjuk. Behúzni nem kell, a fodor belső szélét kiegyenesítjük, és az anyag széléhez varrjuk. Lehet egyszerűen hozzátűzni, vagy ha szükséges, keskeny pánttal dolgozzuk hozzá. Ha a szél, amelyet a fodor díszít, szálegyenes (pl. a ruha ujja), akkor egyszerűen hozzávarrjuk, és finoman eltisztázzuk. Akár egyenes, akár ferde szálú a fodor, ha nagyobb igénybevételnek van kitéve, úgy jobb, ha szegőpánttal varrjuk fel.

H. Á.

Nőknek, erről-arról

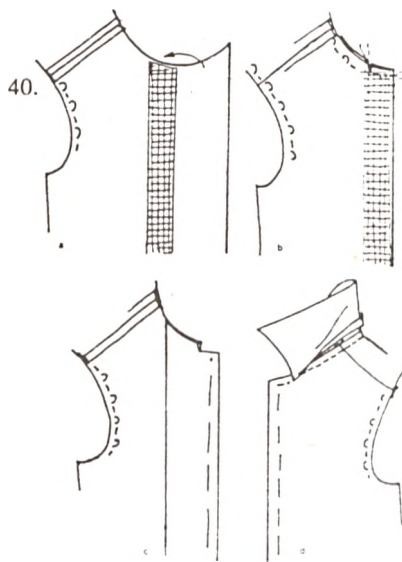
Egy- és kétsoros gombolás

Legegyszerűbb, ha az elejével együtt kiszabhatjuk a borítót is. Külön szabjuk akkor, ha a ruha vagy kabát eleje keresztbe szabott, vagy ha az anyag keskeny. Hogy a gomblyukak jobban tartsanak, közbéléssel lássuk el az eleje részeket.

A közbélés vastagságát a szövet határozza meg. Kabátanyagokhoz a vászon is lehet vastagabb szálú, a könnyű, vékonyabb szövetekhez vékony molinót vagy batisztot használjunk. Ha mosható, pl. műszál szövetet dolgozunk, molinó helyett flizelint is vasalhatunk közé.

A bélésvásznat mindig az anyag visszájára férceljük úgy, hogy hozzágépelhessük. Színoldalon készítjük el a gomblyukat és azután varrjuk rá a borítót. Ha a gomblyuksort elkészítettük, a visszáján apró öltésekkel levarrjuk a borítást. Könnyű ruhák és blúzok elejét finomszálú batisztal béleljük. Ezek csukása könnyed eldolgozást kíván. (Ne feledjük el a bélést beavatni.)

A kétsoros gombolást ugyanúgy dolgozzuk ki, mint az egysorosat, azzal a különbséggel, hogy itt jóval szélesebb az eleje borítás (40/a, b, c, d ábra).

Gombolópánt

Ruhák, blúzok elejének gombolásához alkalmazzuk. Csíkos vagy kockás anyagokból ferdén szabva szépen díszíti a modellt. Készíthetjük mindkét oldalon külön szabott pánttal, amelyet visszáján gépelünk rá, majd a színére fordítva leférceljük. A hólpántot teljes szélességében béleljük és mindkét szélét meggépeljük (41/a, b ábra).

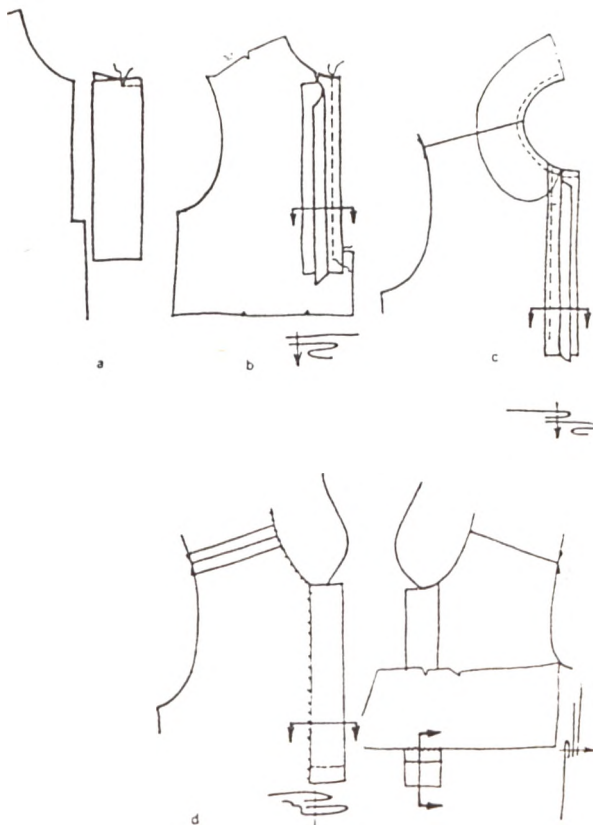
Egyszerűbben is készíthetünk gombolópántot úgy, hogy az elejével egybeszabjuk. A pánt szélességének a kétszeresét +2 cm-t, majd a visszahajtott szélét a hólpánt

közé fogva, kb. 8 mm szélesen tűzzük végig. A külső szélét is ugyanilyen távolságra tűzzük meg. Ezt az egyszerű eldolgozást rövid ujjak, rövid- és hosszú nadrágszáron befejezésekre is alkalmazzuk (42/a, b ábra).

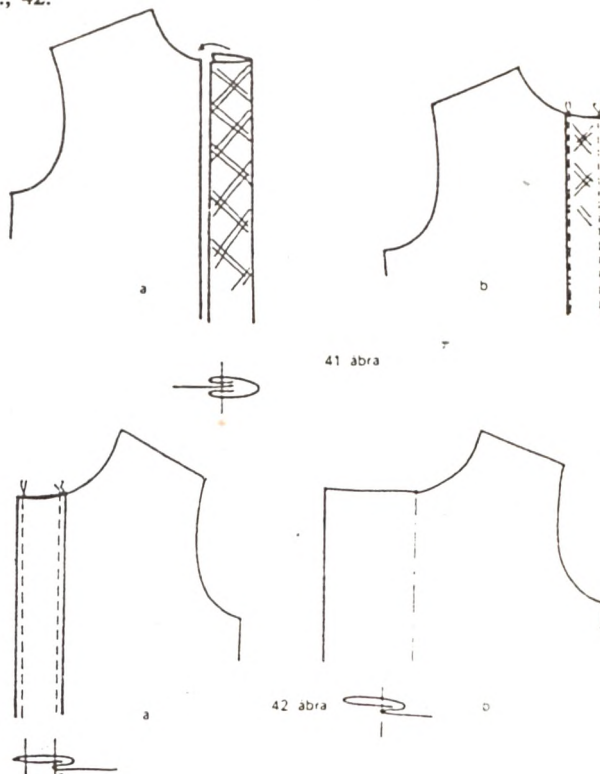
Beállított gombolópánt

Nagyobb gyerekruháin, blúzain alkalmazható a rövid beállított pánt. Hossza valamivel a mellvonal alá érő. Figyeljük meg a műveleti sorrendet, és ha kicsit nehéznek találjuk, próbáljuk meg először egy maradék szöveten elkészíteni. A pántot és gallért közbéléssel szabjuk ki (ha műszál a szövet, flizelint rávasalva könnyebb a varrás).

43.

41., 42.

A külön kiszabott elejepántot színoldallal befelé félbe hajtjuk, és a felső szélén az ábrán látható jelölésig összevarrjuk, majd színoldalára fordítjuk. Az így előkészített pántot a ruha vagy a blúz elejének színoldalára fektetjük, a pántot széthajtjuk, és az alsó réteget rávarrjuk. Ezt a műveletet mindkét felén elvégezzük, és a két eleje pántot a visszáján behajtva finom rejtett öltésekkel levarrjuk, vagy egyelőre leférceljük.

Ezután eligazítjuk a két pántot a végén levő nyílásban úgy, hogy meg nem rögzített végci a visszájára kerüljenek. Gondosan az alsó és felső pántot keresztben leférceljük és géppel levarrjuk (43/a, b, c, d ábra). A gallért a 43/c, d ábra szerint varrjuk fel.

Hordós Á.

Tallózás szakirodalomban

Összességében a világ országainak dohánytermesztése az előző évhez viszonyítva kis mértékben csökkent, míg 1981-hez képest növekedett. Ezen belül a vetésterület az előző évhez képest 1,5%-kal növekedett, míg a termés mennyisége 0,5%-kal csökkent. A tíz évvel korábbi adatokhoz viszonyítva a vetésterület 1990-ben 22%-kal, míg az összes dohánytermés 20,7%-kal volt több, mint 1981-ben.

Dohányfajtacsoportonként a jelenlegi helyzet a következő képet mutatja:

VIRGINIA (Flue Cured) típusú dohányok

A világ különböző országaiban a Virginia típusból 1990-ben 4095 ezer tonnát termesztettek, ami több mint kétszerese az 1973. évinek és 1,2%-kal kevesebb, mint a megelőző évben volt. Az 1985. évi nagy termelésfelfutás után 1986. és 1987. években csökkenés következett be, majd a következő években ismét növekvő tendencia figyelhető meg. Valószínűsíthető, hogy a világ Virginia dohány iránti igénye növekedni fog és évenként mintegy 4200 ezer tonnára tehető. A növekvő igényt támasztja alá az is, hogy az európai piacokon hiány jelentkezett ebből a dohányfajtából.

Burley típusú dohányok

Ezekből a fajtákból 1985-ben nagyobb mennyiség halmozódott fel és ezért a következő években csökkentették a termesztést. Úgy látszik azonban, hogy a blend dohányra van szükség. Ezt bizonyítja, hogy az előző évhez képest 1990-ben 6,2%-kal növekedett a Burley termesztése. A számokból arra lehet következtetni, hogy ebből a fajtából is növekedni fog az igény, és évente mintegy 700–750 ezer tonnára lesz szükség.

VILÁGOS levelű, természetes úton és napon szárított dohányok (light air and sun cured Maryland)

A korábbi években jelentkező csökkenő tendencia, ami 1985-ben kezdődött, úgy tűnik, tovább folytatódott, mert 1990-ben 19%-kal kevesebbet termesztettek, mint a megelőző évben. Az évi szükséglet ebből a típusból 80–100 ezer tonna közé tehető.

Keleti dohányok (Oriental)

A világ országainak termesztése ebből a dohánytípusból 793 ezer tonna volt, ami 28%-kal kevesebb 1973-hoz viszonyítva. A csökkenés ellenére a világpiacra nagyobb a kínálat, mint a kereslet a keleti dohányból. Meg kell azonban jegyezni, hogy elsősorban a kisebb minőségű, főleg félkeleti (semi oriental) dohányokból mutatkozik többletkészlet a szükségletnél. Az adatok tanúsága szerint ebből a típusból mintegy 800–1000 ezer tonna közé tehető az igény.

Sötét levelű tűzön szárított (Dark fire cured)

Ebből a dohányból 1990-ben 57 ezer tonnát termesztettek, ami 5%-kal kevesebb, mint 1973-ban volt. Valószínűnek látszik, hogy évente 50–80 ezer tonna között fog ingadozni a termesztett mennyiség.

Fehér Sándor

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
14								15		16		17	
		18					19			20			
21	22		23				24			25		26	
27		28				29		30		31		32	
33				34				35			36		
37			38							39		40	
41		42						43			44	45	
46				47	48		49			50		51	
52					53	54		55		56			
	57			58			59		60			61	
62		63	64						65		66		
67	68		69				70			71		72	
73		74				75		76	77		78		79
80						81					82		

VÍZSZINTES: 1. *Megfejtés: állat-égővek.* 9. *Megfejtés.* 12. N. H. 14. Csillagszóró teszi. 16. Ragadozó madár. 18. Idegen szám rövidítése. 19. *Megfejtés.* 20. Harci eszköz. 21. N. K. 23. Négylábú. 26. ... carte. 27. Kártyalap (ford.). 29. Mondatrész. 31. Húz. 32. A. A. A. 33. Szeszes ital. 34. *Megfejtés.* 36. Dupla mássalhangzó. 37. „99”. 38. Megjelöl. 39. Ró. 41. Magamutogató. 43. Fordítva borul. 44. Valami. 46. Adó. 47. Kézpénz. 49. Végtelen akna. 51. Vércsatorna. 52. Sík. 53. Monte Cristo „vára”. 55. Átöblít (+). 57. „11”. 58. Katonai tömb (ford.). 60. Ö. O. P. 61. Kicsinyítő. 63. Áruló. 65. Gyomor teszi. 67. Nem hiányos. 69. Idegen tagadás. 70. Y. B. 71. ... Derec. 72. Actinium. 73. Iskolai forma. 76. *Megfejtés.* 80. *Megfejtés.* 81. Kevert káró. 82. *Megfejtés.*

FÜGGŐLEGES: 1. Kifejezés-mód. 2. Mescalak. 3. Mértékegység. 4. *Megfejtés.* 5. Ellenérték. 6. Veszteség. 7. Részben húzom. 8. Sima. 10. Á. Á. Á. 11. Keleti fejedelem. 12. *Megfejtés.* 13. *Megfejtés.* 15. Éra. 17. Kánya fele. 22. Feszület. 24. Francia este. 25. Állatkert. 28. Bizony. 29. Némán sikít. 30. Testrész. 31. *Megfejtés.* 34. Sport. 35. Tánc. 36. Zúr. 38. Melegség. 40. *Megfejtés.* 42. Ázsiai hegység. 45. Fonetikus mássalhangzó. 48. Sütemény. 50. Vadászkutya. 54. Hidcg. 56. Domokos része. 58. Országgyűlés helye volt. 59. Főér. 61. Malacok. 62. Szín. 64. Fordított muzsika. 66. Autóverseny. 68. Cukorka. 71. Köszöntés. 74. Görög betű. 75. Mássalhangzó kiejtve. 77. Kiütés. 78. Z. B. 79. Nátrium.

Beküldendő: a vízszintes 1., 9., 19., 34., 76., 80., 82. és a függőleges 4., 12., 13., 31., 40. sorok megfejtése. A helyes megfejtők között jutalomkönyvet sorsolunk ki. Előző számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése: „Ha jól cselekszel, ne azért tedd, hogy kamatostól visszakapd.”

A keresztrejtvényt Takáts László készítette.